

foldighed af Industrier herhjemme, der leve uden Beskyttelse, og som trives meget godt uden den —; jeg er vis paa, at man vilde have støttet al den Industri, som trives og vokser her paa naturlig Grund, man vilde have sat al sin Kraft ind paa det, og man vilde ikke have forspildt sin Kraft, som jeg allerede har haft Lejlighed til at gøre opmærksom paa i Dag, paa kunstige og unaturlige Industrier. Der er sket et umaadeligt Spild af Kræfter for Samfundet gennem mange Aar. Hvis de vare anvendte paa de Erhverv, som ere naturlige for vort Land, vilde det have staaet ganske anderledes til. Og med Hensyn til Landbrugets ugunstige Stilling vil jeg slutte denne Betragtning med at sige, at jeg har Følelsen af, at der er maaske næppe noget, der mere er Skyld i Landbrugets uheldige Stilling end Beskyttelsen gennem mange Aar. Og det paa to Maader, ikke blot paa den Maade, at Landbruget er blevet tappet og beskattet og gennem en lang Række af Aar har maattet yde store Beløb til den kunstige og unaturlige Industri — de større Landbrugere og de mindre med for Resten have jo let ved at beregne og danne sig et Overslag over de klækkelige Beløb, de aarlig komme af med paa den Vis — men Landbrugets ugunstige Stilling skyldes for en stor Del ogsaa de fortvivlede Arbejderforhold, som Landbruget paa mange Maader lider af. Jeg tror, at en væsentlig Grund til disse fortvivlede Arbejderforhold, som jeg indrømmer og erkender ere unaturlige paa mange Steder, have deres væsentlige Rod i Beskyttelsen. Denne bidrager jo — og det siger jeg efter min Overbevisning — i væsentlig Grad til at trække Landarbejderne ind til Byerne. Jeg ved nok, at der er mange andre Forhold, der drage dem ind til Byerne, men ganske særlig virker Beskyttelsen i den Retning og hidfører altsaa Mangel paa Arbejdskraft ude paa Landet. Hvad deraf kan følge, skal jeg ikke dvæle videre ved. Jeg mener ikke, at man paa den Vis skaffer mere Brød til danske Arbejdere, paa ingen Maade, nej, i samme Grad, som man drager flere Arbejdere ind til Byerne, i samme Grad indføres der eller indvandre svenske Arbejdere, tyske Arbejdere og saagar polske Arbejdere her til Landet.

For øvrigt skal jeg slutte med at udtale min Anerkendelse af den Stilling, den højtærede Finansminister har indtaget til dette Lovforslag. Jeg hørte meget opmærksomt paa hans Foredrag forleden, og uagtet han jo ogsaa fremkom med sine

Indvendinger mod det foreliggende Lovforslag, var mit samlede Indtryk af hans Foredrag dette, at det er hans alvorlige Vilje at ville have noget ud af denne Sag. Det paaskønner jeg. Han anbefalede meget stærkt det høje Ting at slutte sig til det foreliggende Forslag i alt væsentligt og omtalte det som et uvurderligt Gode, om det nu maatte lykkes os at naa til en Ende paa denne Sag. Som sagt, jeg fik det Indtryk af den højtærede Finansministers Foredrag, at han alvorligt vil arbejde paa, at det skulde kunne lykkes os efter en Menneskealders Forløb at naa til et Resultat. Jeg vil slutte med at udtale det Ønske, at de Bestræbelser i samme Retning, der havde Overtaget i Kommissionen, og som have haft Overtaget i Folketinget og nu ogsaa ifølge den højtærede Ministers Ord have Overtaget i Regeringen, tillige maa faa Overtaget i dette høje Ting. Hvis det maatte blive Tilfældet, er det fremdeles mit Haab, at det dog alligevel skulde kunne lykkes os at naa et Resultat. God Vilje drager stort Læs; er der end store Vanskeligheder at overvinde, naar der er god Vilje fra alle Sider, faa vi nok Held med os til at faa noget udrettet. Saa vil jeg sige, at hvis vi paa den Vis naa et Resultat, kan det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Bojsen), der havde Ordet forleden, gerne have Ret i, at det er ikke store Slag, vi slaa, ikke betydelige Fremskridt, vi naa ved at gennemføre et Lovforslag som dette. Men det er alligevel i mine Øjne et meget betydeligt Fremskridt, idet vi derved komme over det døde Punkt og faa adskillige af de værste Urimeligheder bortfjernede fra vor Toldlov. Det er altsaa om ikke et særdeles stort Fremskridt, saa dog et Fremskridt, som jeg for mit Vedkommende vil gøre alt, hvad der staar i min Magt til, at vi kunne være heldige med at naa.

P. Knudsen: Naar jeg betragter det foreliggende Lovforslag uden Forbindelse med andre Skattelovforslag, som ere forelagte af den høje Regering, vil jeg sige, at dette Lovforslag peger i Retning af en saadan Forandring i vore Skatteforhold, som jeg for mit Vedkommende kunde ønske. Det peger netop i Retning af en Nedsættelse af de indirekte Skatter, og det er det, jeg vil sætte som min Hovedopgave ved Behandlingen af denne Sag, at vi kunne faa en Nedsættelse i de indirekte Skatter. Det er jo en Kendsgerning, at de indirekte Skatter stige overordentligt, endogsaa saaledes, at de ifølge det sidst aflagte Statsregnskab nu udgøre ikke mindre end 44¹/₂